

[Práce a mzda \(/\).](#) [Pracovní úrazy_\(/kategorie/pracovni-urazy\).](#)

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - IV. Amputace prstů při vyskladňování zboží z regálu pomocí manipulačního vozíku (/clanky/kazuistiky-pracovnich-urazu-nehod-vzniklych-pri-vykonu-prace-iv-amputace-prstu-pri)

[PRACOVNÍ ÚRAZY_\(/KATEGORIE/PRACOVNI-URAZY\).](#)

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - IV. Amputace prstů při vyskladňování zboží z regálu pomocí manipulačního vozíku

29. 3. 2019 [RNDr. Mgr. Petr A. Skřehot, Ph.D.\(/autori/rndr-mgr-petr-skrehot-phd\).](#)

V předchozích třech článcích jsme prezentovali případy závažných pracovních úrazů vzniklých při práci s manipulační technikou. Tento čtvrtý případ tuto oblast doplní o relativně banální událost, která byla způsobena prostou lidskou hloupostí. Na první pohled by se mohlo zdát, že věnujeme pozornost něčemu, co snad ani za to nestojí. Ovšem pozornému čtenáři po přečtení tohoto článku jistě dojde, jak moc nebezpečná mohou být právě i jen drobná lidská selhání.

Od případů s relativně malými následky leckdy nebývá daleko k případům nohem závažnějším a hranice mezi nimi bývá často jen velmi malá.

Ostatně i statistiky pracovních úrazů a provozních nehod nás o tom neustále a výmluvně poučují. Ne nadarmo se proto říká, že tolerovat zaměstnancům byť i jen drobná pochybení nebo dokonce zavírat oči před soustavným porušováním bezpečnostních předpisů, se zaměstnavatelům může tvrdě nevyplatit. Stejně jako se nemusí vyplatit samotným zaměstnancům, když vědomě riskují nebo podceňují možné důsledky vlastního počínání, jak ostatně dokládá právě tento případ.

Popis události

Případ se stal dne 22. 3. 2015 v nejmenovaném pražském hobby marketu, kde v prodejní sekci Zahrada prováděli dva zaměstnanci za pomoci ručně vedeného zdvižného manipulačního vozíku (MV) manipulaci se zbožím. Konkrétně prováděli vyskladňování zboží z nejvyšší buňky regálu, avšak velmi nebezpečným způsobem. Jeden z nich, říkejme mu Láďa, stál na dřevěné europaletě volně ložené na vidlicích MV, a druhý (říkejme mu Karel) ovládal vozík, který Láďu vyzdvihl do výšky cca 4 metrů, aby mohl zboží naložit na paletu. Toto zboží totiž bylo pro manipulační vozík nedostupné, a proto se jeho vyskladnění muselo provádět ručně. Jakmile Láďa zboží přeložil na paletu, dal pokyn Karlovi, aby jej spustil dolů. Aby ale při spouštění nespádl, přidržoval se konstrukce vozíku. Jednalo se ale o zdvihací část, která se při sjíždění vidlic dolů teleskopicky zasouvala do spodní části. Díky tomu došlo k přiskřípnutí jeho prstů s následnou traumatickou amputací pravého prsteníku a levého prostředníčku.

Krátce po nehodě se na pracoviště dostavila policie, která provedla ohledání místa činu. V rámci šetření byl ohledán také použitý MV, přičemž bylo zjištěno, že na výsuvné části vozíku byly z obou stran viditelně umístěny bezpečnostní značky se zákazem vstupu osob na vidlice a zákazem jejich zvedání. Policie také provedla u Karla orientační dechovou zkoušku se zjištěním hladiny alkoholu v krvi ve výši 0,29 ‰. Jelikož měl zaměstnavatel řádně zpracován místní provozně bezpečnostní předpis pro práci s manipulačním vozíkem (dále jen MPBP), v němž byly popsány také zakázané práce (včetně zdvihání osob na vidlicích MV), bylo konstatováno, že příčinou nehody bylo porušení předpisů BOZP.

Analýza průběhu nehodového děje

V rámci znaleckého zkoumání byl prověřován nejen průběh vlastního nehodového děje, ale také další skutečnosti, jako jsou lidské, organizační a environmentální faktory, které mohly vznik této nehody ovlivnit. Z hlediska selhání lidského činitele pak byly zjištěny tyto závěry:

Oba muži porušili své povinnosti na úseku BOZP v podobě nedodržení pokynů zaměstnavatele uvedených v MPBP. Při následném výslechu u policie pak více než výmluvně poukázali také na svůj pasivní přístup k otázkám BOZP, neboť to, že nerespektovali stanovená bezpečnostní opatření, s nimiž byli seznámeni v rámci školení, jim nepřipadalo nijak divné.

Karel uvedl MV do provozu i za situace, kdy Láďa stál na vidlicích, což bylo v rozporu s pokyny výrobce MV (viz návod k obsluze).

Láďa vědomě riskoval, když se sám o vlastní vůli odhodlal provádět vyskladnění zboží uvedeným způsobem, ačkoli mu muselo být zřejmé, že může dojít k bezprostřednímu a závažnému ohrožení jeho zdraví. K této nebezpečné práci se přitom odhodlal pouze proto, že se mu nechtělo jít do vedlejší prodejní sekce pro pojízdnou vychystávací plošinu, která pro tuto práci byla určena.

Z hlediska organizace práce bylo prokázáno, že MV byl na pracovištích hobby marketu nezdělaná používán i k jiným účelům, než pro které byl určen výrobcem. Konkrétně zdvihání osob, byť bylo zakázané, se zde čas od času provádělo a zaměstnavatel nedokázal tomuto nešvaru účelně čelit (např. sankcemi zaměstnanců). S tím souvisela také nedostatečná kontrola zaměstnanců při výkonu práce ze strany nadřízených. Taktéž skutečnost, že prostor mezi regály nebyl monitorován kamerovým systémem, zaměstnance sváděla k porušování bezpečnostních opatření, což ostatně oba muži potvrdili při výslechu na policii. Při prověření environmentálních faktorů na místě činu pak bylo zjištěno, že mezi regály byl nedostatečný manipulační prostor, což práci se zdvihací technikou ztěžovalo a svádělo k improvizacím.

Povinnosti aktérů z hlediska BOZP

Součástí zadání znaleckého posudku bylo také vymezení povinností Karla a Ládi z hlediska BOZP. V tomto směru znalec konstatoval, že podle § 106 odst. 3 (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-106>), a 4 zákoníku práce (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-106>), patřilo mezi jejich povinnosti:

Podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména **uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření** a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jejich jednání, **případně opomenutí při práci**, účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na BOZP včetně ověření svých znalostí.

Dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění BOZP, s nimiž byli řádně seznámeni, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele.

Dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní

ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu.

Nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele.

Oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení.

Bezodkladně oznámit svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud to jejich zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byli svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin.

Podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda nejsou pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Dále je podle § 104 odst. 2 zákoníku práce (/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-104) povinností zaměstnance **odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví**, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob.

Pokud zaměstnanec současně také obsluhuje manipulační vozík, platí pro něj ČSN 26 8805, která v článcích 3.3.1, 3.3.3 a 3.3.4 stanoví další povinnosti na úseku BOZP. Konkrétně se jedná o povinnost:

Používat MV pouze k účelům a za podmínek, pro který je určen, v souladu s jeho provozní dokumentací.

Obsluhovat MV a jeho přídatná zařízení **způsobem uvedeným v návodu k používání**.

Před uvedením MV do provozu zkontrolovat jeho stav, zejména pak funkci řízení, účinnost brzd, správnou funkci osvětlení a houkačky, přídatná a výstražná zařízení, stanovená označení, štítky a nálepky, stav a funkci akumulátoru, stav a funkci pneumatik, stožáru, zdvihacího mechanismu včetně vidlic řetězů, čepů apod., u vozíku s plnopryžovými obručemi či obručemi jiné konstrukce stav obručí a soudržnost s ocelovým ráfkem, množství paliva, u vozíku s pohonem na LPG stav a funkci rozvodů a ventilu, hladinu oleje.

Zaznačit zjištěné závady do provozního deníku MV. Pokud se jedná o závady, které jsou v pravomoci obsluhy, aby je odstranila, tak je povinna je odstranit.

Používat vozík až po odstranění zjištěných závad.

Pro obsluhu MV platí také povinnosti vyplývající z ustanovení § 3 NV č. 378/2001 Sb. (</predpisy/3782001-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3>):

Dodržet zaměstnavatelem stanovený bezpečný pracovní postup pro používání MV.

Spouštět MV pouze záměrným úkonem pomocí ovládače, který je k tomu účelu určen.

V době, kdy se MV nepoužívá, jej vypnout a ve stanovených případech jej odpojit od zdrojů energií a zabezpečit proti zneužití.

Provádět opravu, seřizování, úpravu, údržbu a čištění MV jen tehdy, je-li zařízení odpojeno od přívodů energií; není-li to technicky možné, musí se učinit vhodná ochranná opatření.

Před započítím manipulace s MV i během ní se přesvědčit, že v nebezpečných prostorech se nenachází žádná osoba, která by mohla být činností zařízení potenciálně ohrožena.

určení viníků nehody

Při rozplétání této události položila policie znalci několik otázek, které byly zaměřeny na posouzení jednání obou aktérů. Okolnosti nehody totiž ukazovaly, že zejména v počínání samotného poškozeného Ládi se skrývá kořenová příčina nehody. Znalec dal této domněnce za pravdu, neboť na straně poškozeného skutečně shledal několik zásadních pochybení. Především se jednalo o jeho vědomé riskování a provádění práce způsobem, který byl v rozporu s návodem k obsluze MV (*"je zakázáno převážet nebo zvedat pasažéry"*) a také s provozními předpisy zaměstnavatele (viz MPBP). Konkrétně se jednalo o porušení zákazu *"je zakázáno, aby závozník seděl nebo stál na vidlicích vysokozdvížného vozíku"*. Ovšem také na straně obsluhy MV, tj. Karla, bylo zjištěno několik porušení. Konkrétně se jednalo o porušení povinností vyplývajících z MPBP:

"Řidič je zodpovědný za přepravované břemeno a činnost přidělených závozníků".

Mezi zakázané manipulace a jednání řidiče patří *"požívat alkoholické nápoje a omamné látky před jízdou a během jízdy"* a *"používat vozík k jiným účelům, než pro které byl konstruován a určen výrobcem"*.

S přihlédnutím k výše uvedenému by se mohlo zdát, že oba aktéři nesli společnou a nerozlučnou vinu. Ovšem zcela zásadní skutečností bylo, že

10

stejnou kvalifikací (byl řádně proškolen z obsluhy MV). Z tohoto titulu si tudíž musel být dobře vědom, že jejich (společné) počínání má charakter zakázané práce, a že může snadno dojít k úrazu.

Závěr

Úraz, který Láďovi způsobil trvalé následky, lze bez obalu označit jako "úraz z hlouposti". V drtivé většině případů je odpovědnost za škodu shledána na straně obsluhy stroje. Ovšem tentokrát byl také sám poškozený (Lád'a) původcem úrazu. Svě zranění si v podstatě způsobil sám, neboť si chtěl nebezpečným postupem usnadnit práci. Rozhodně se tedy nejednalo o nešťastnou náhodu, ale o vědomé riskování z jeho strany. Na této skutečnosti tudíž nemohl v daném případě nic změnit ani fakt, že byl Karel pod vlivem alkoholu. Kdyby totiž Lád'a nepřistoupil na to, že budou s Karlem provádět vyskladnění zboží tímto hloupým a nebezpečným způsobem, nikdy by se mu úraz nemohl stát.

[Vytisknout celý článek](#)

[Stáhnout článek jako PDF\(/print/pdf/node/8441\)](/print/pdf/node/8441)

Klíčová slova

[PRACOVNÍ ÚRAZ \(/REJSTRIK/PRACOVNI-URAZ\)](#)

Související články

